

Woda – życiodajny cud Natury

Urszula Dzienisiuk

Anita Gardias

Adam Kubiela

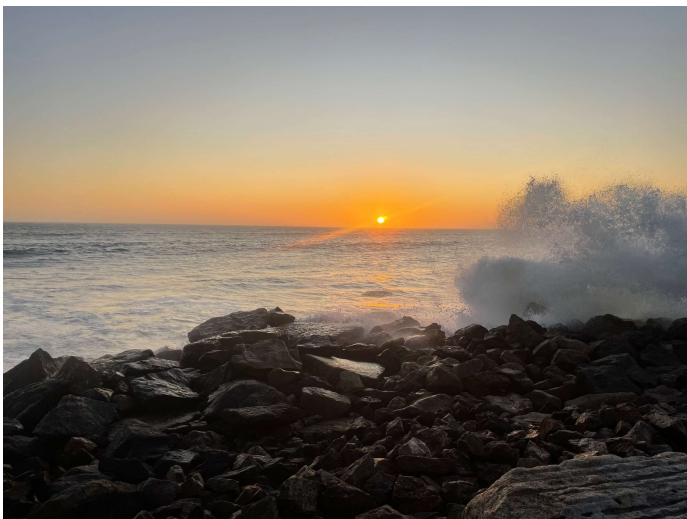
Jakub Wiśniewski

Mateusz Wolniewicz

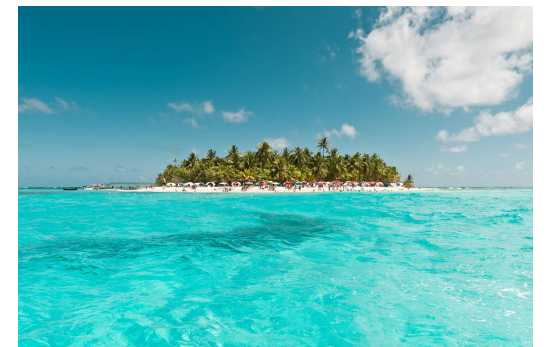
Krzysztof Karpierz

Pracownia Pokazów Wykładowych Centrum Dydaktycznego Wydziału Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego

Zapytaj Fizyka 14 grudnia 2023 r.

Woda

Skąd woda na Ziemi?

Pochodzenie wody na Ziemi

ZAPYTAJ
FIZYKA

WYDZIAŁ
FIZYKI
UNIWERSYTET
WARSZAWSKI

Teorie

- obecna w czasie powstawania Ziemi (4,5 mld lat temu)
- wynik uderzeń asteroid i komet
- protony z wiatru słonecznego stworzyły cząsteczki wody
- reakcja krzemionki i wodoru
we wnętrzu Ziemi pod dużym ciśnieniem

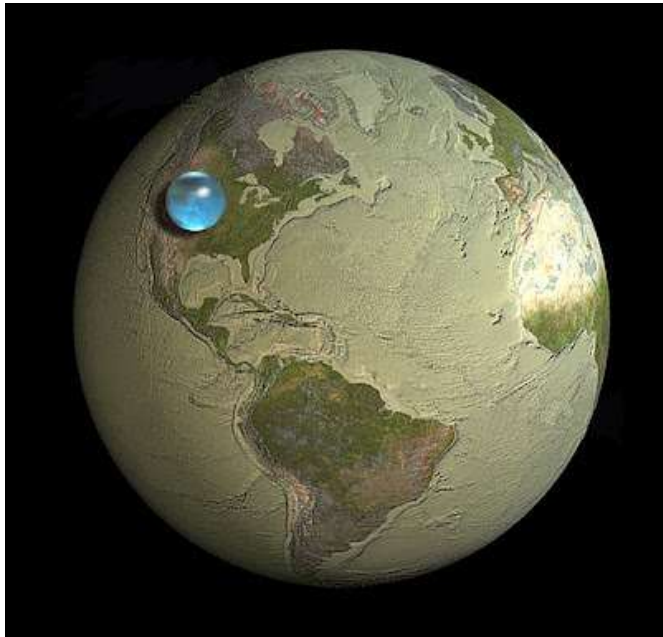

Jak dużo jest wody na Ziemi?

ZAPYTAJ
FIZYKA

WYDZIAŁ
FIZYKI
UNIWERSYTET
WARSZAWSKI

W oceanach i zbiornikach wodnych
„kropla” o średnicy 1728 km

(wyższa niż orbity satelitów)

W skałach, uwięziona w postaci hydratów,
może i 10 razy więcej

Budujemy cząsteczkę wody

ZAPYTAJ
FIZYKA

WYDZIAŁ
FIZYKI
UNIwersytet
Warszawski

Budujemy cząsteczkę wody

ZAPYTAJ
FIZYKA

WYDZIAŁ
FIZYKI
UNIwersytet
WARSZAWSKI

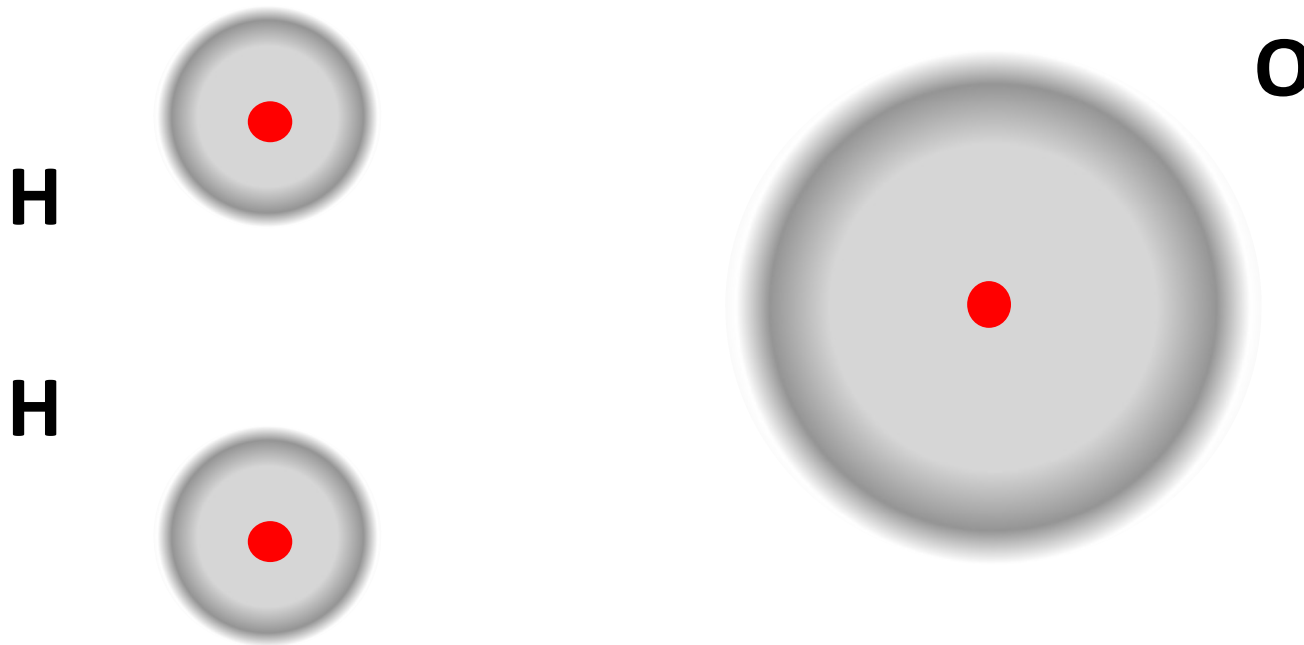

Budujemy cząsteczkę wody

ZAPYTAJ
FIZYKA

WYDZIAŁ
FIZYKI
UNIwersytet
Warszawski

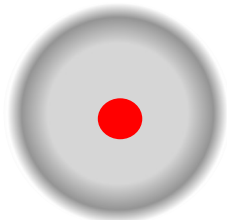
Budujemy cząsteczkę wody

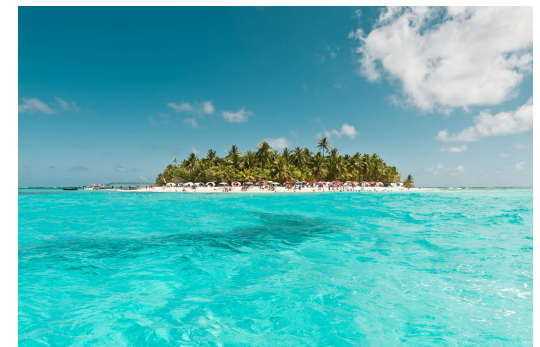
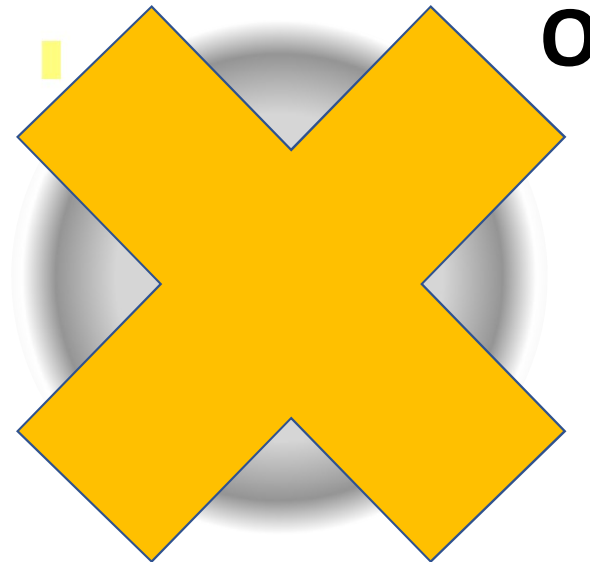
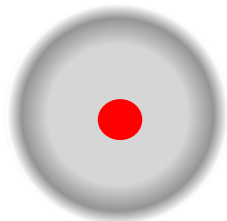
ZAPYTAJ
FIZYKA

WYDZIAŁ
FIZYKI
UNIwersytet
Warszawski

H

H

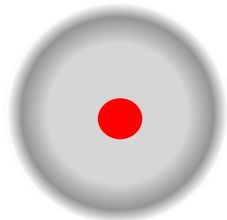
Budujemy cząsteczkę wody

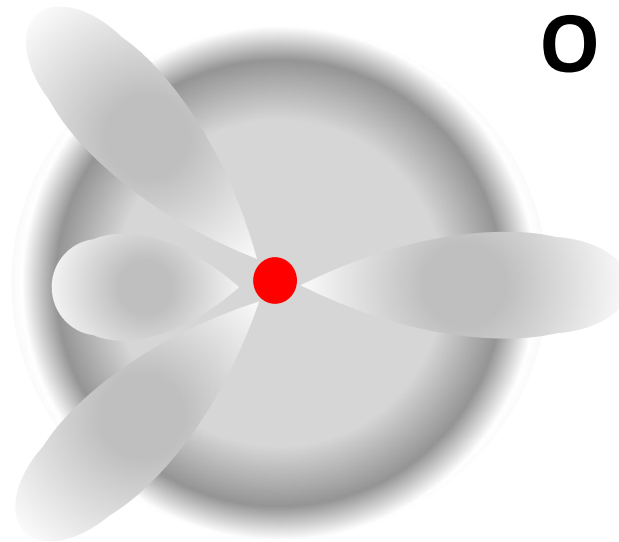
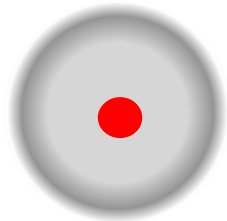
ZAPYTAJ
FIZYKA

WYDZIAŁ
FIZYKI
UNIwersytet
Warszawski

H

H

O

Budujemy cząsteczkę wody

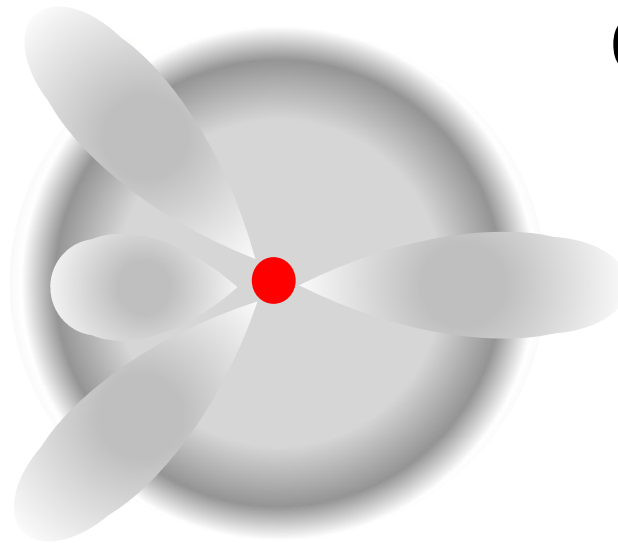
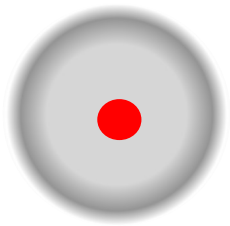
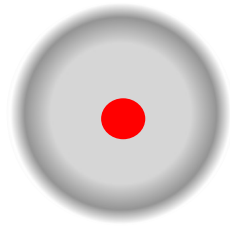

ZAPYTAJ
FIZYKA

WYDZIAŁ
FIZYKI
UNIwersytet
WARSZAWSKI

H

H

O

Budujemy cząsteczkę wody

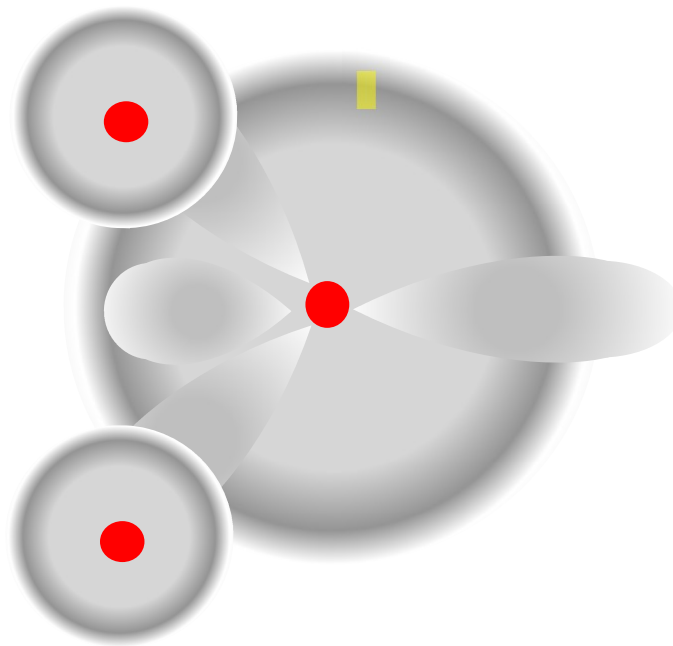

ZAPYTAJ
FIZYKA

WYDZIAŁ
FIZYKI
UNIwersytet
Warszawski

H

H

O

Budujemy cząsteczkę wody

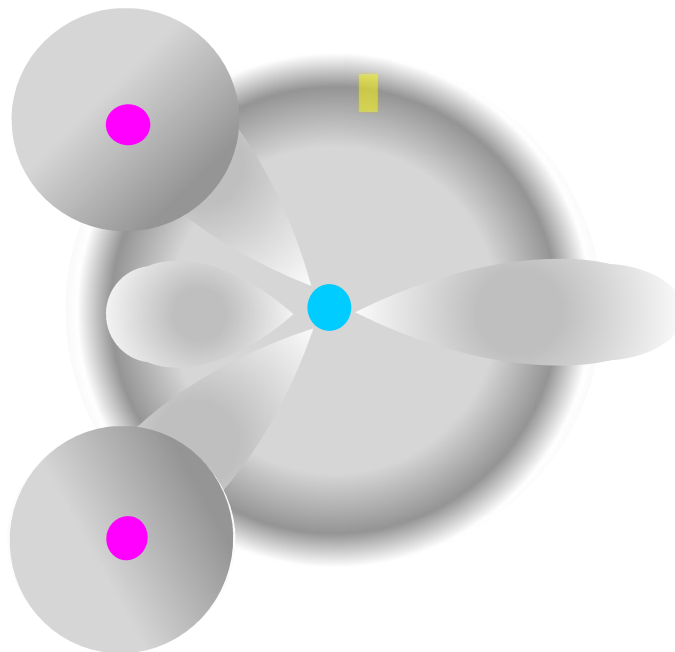

ZAPYTAJ
FIZYKA

WYDZIAŁ
FIZYKI
UNIwersytet
Warszawski

H

H

O

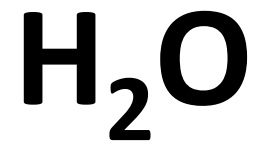
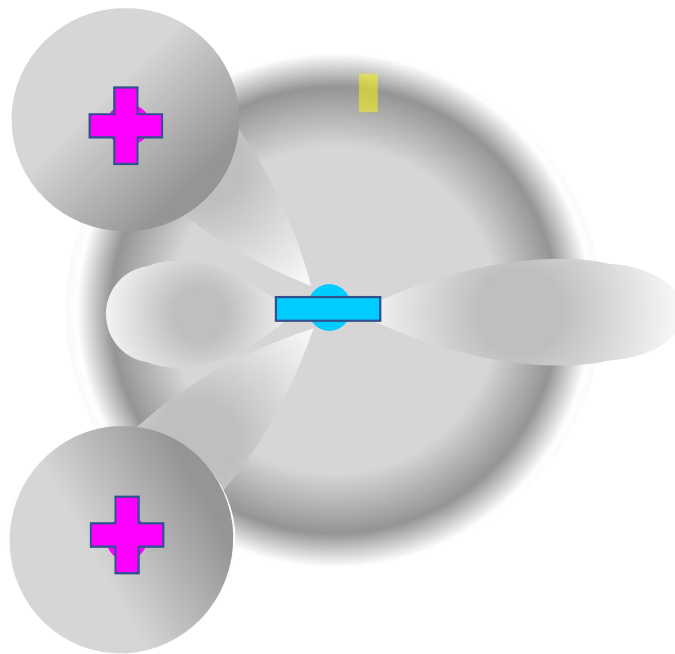

Budujemy cząsteczkę wody

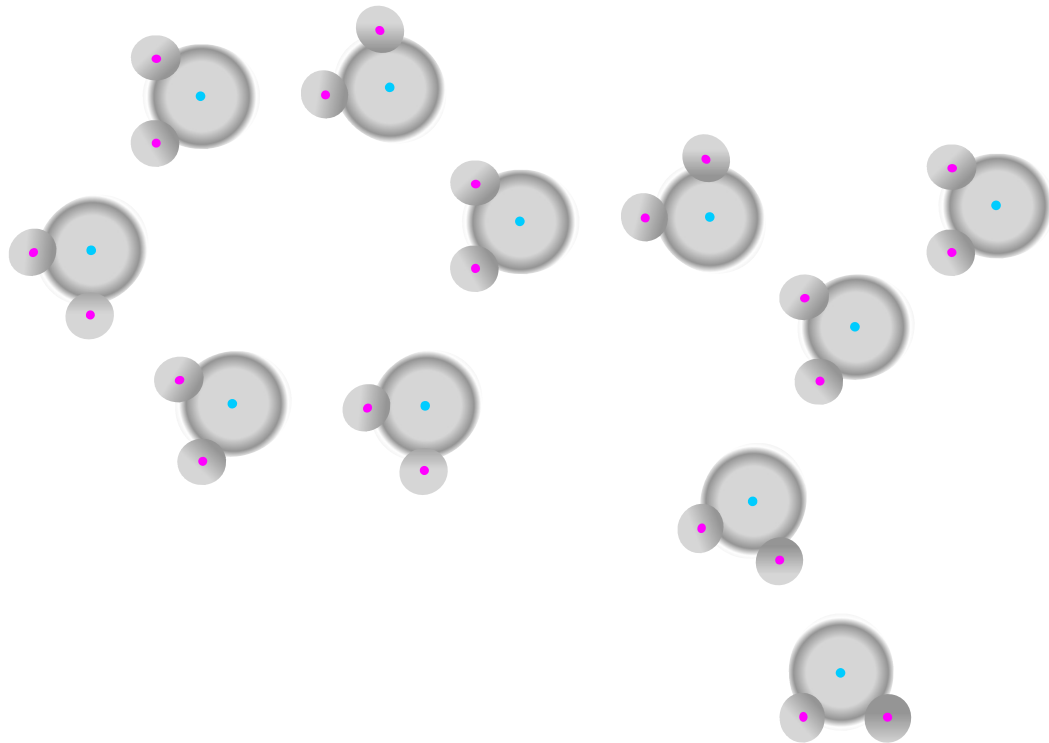

ZAPYTAJ
FIZYKA

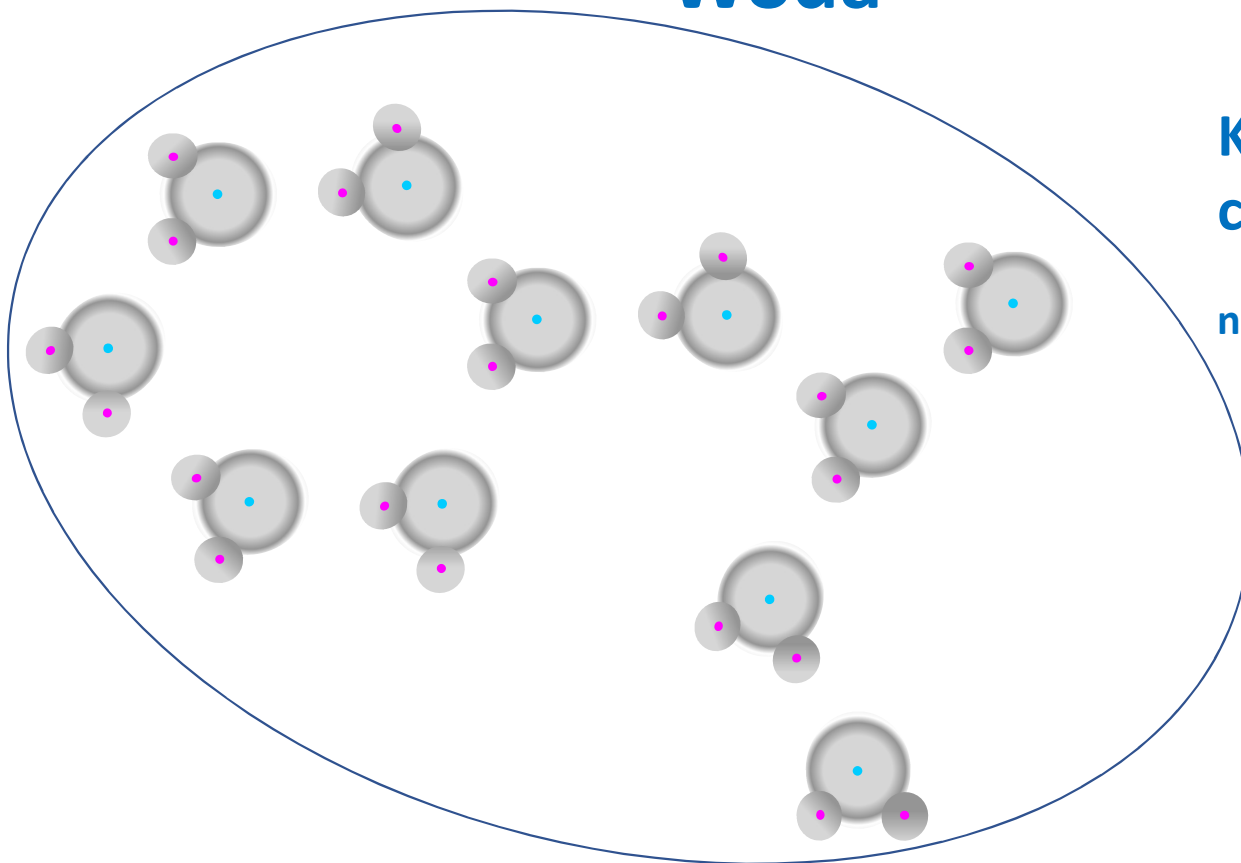
WYDZIAŁ
FIZYKI
UNIwersytet
Warszawski

Woda

Woda

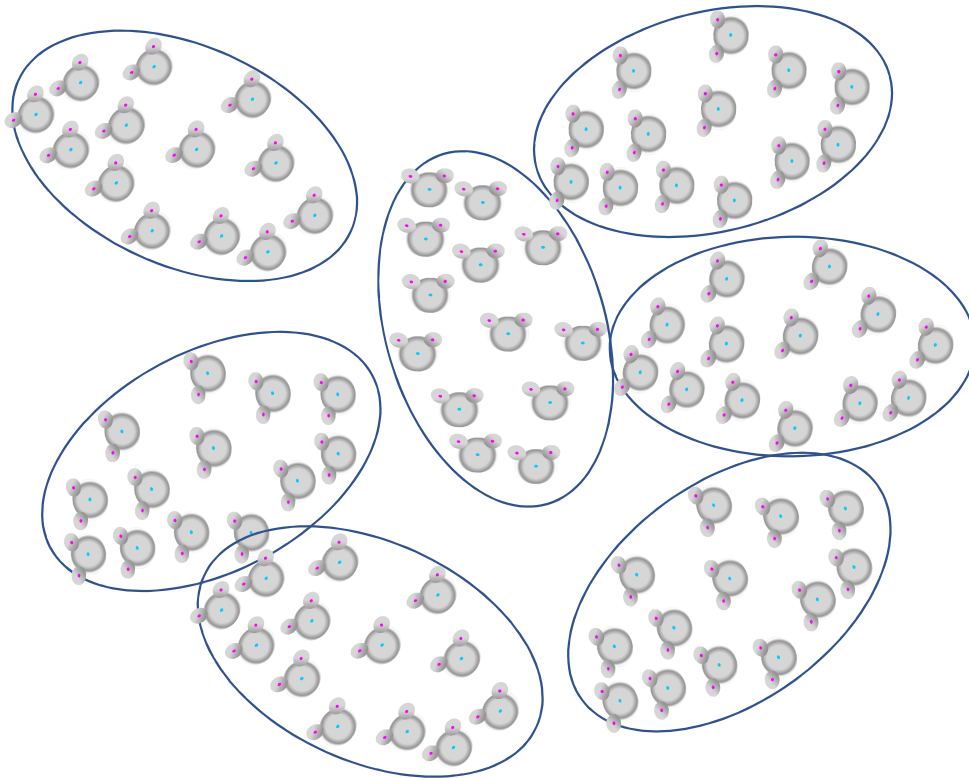
**Klastery po 15-25
cząsteczek**

nawet w wyższych temperaturach

Siły spójności wody

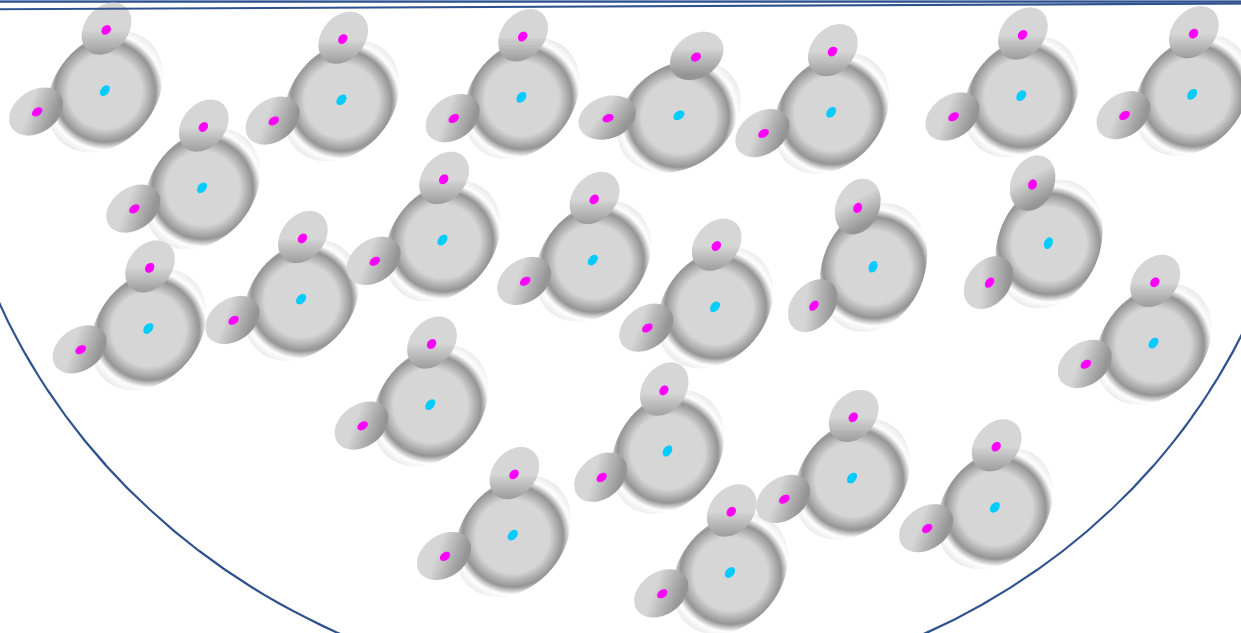

Siły spójności wody

ZAPYTAJ
FIZYKA

WYDZIAŁ
FIZYKI
UNIWERSYTET
WARSZAWSKI

Napięcie powierzchniowe

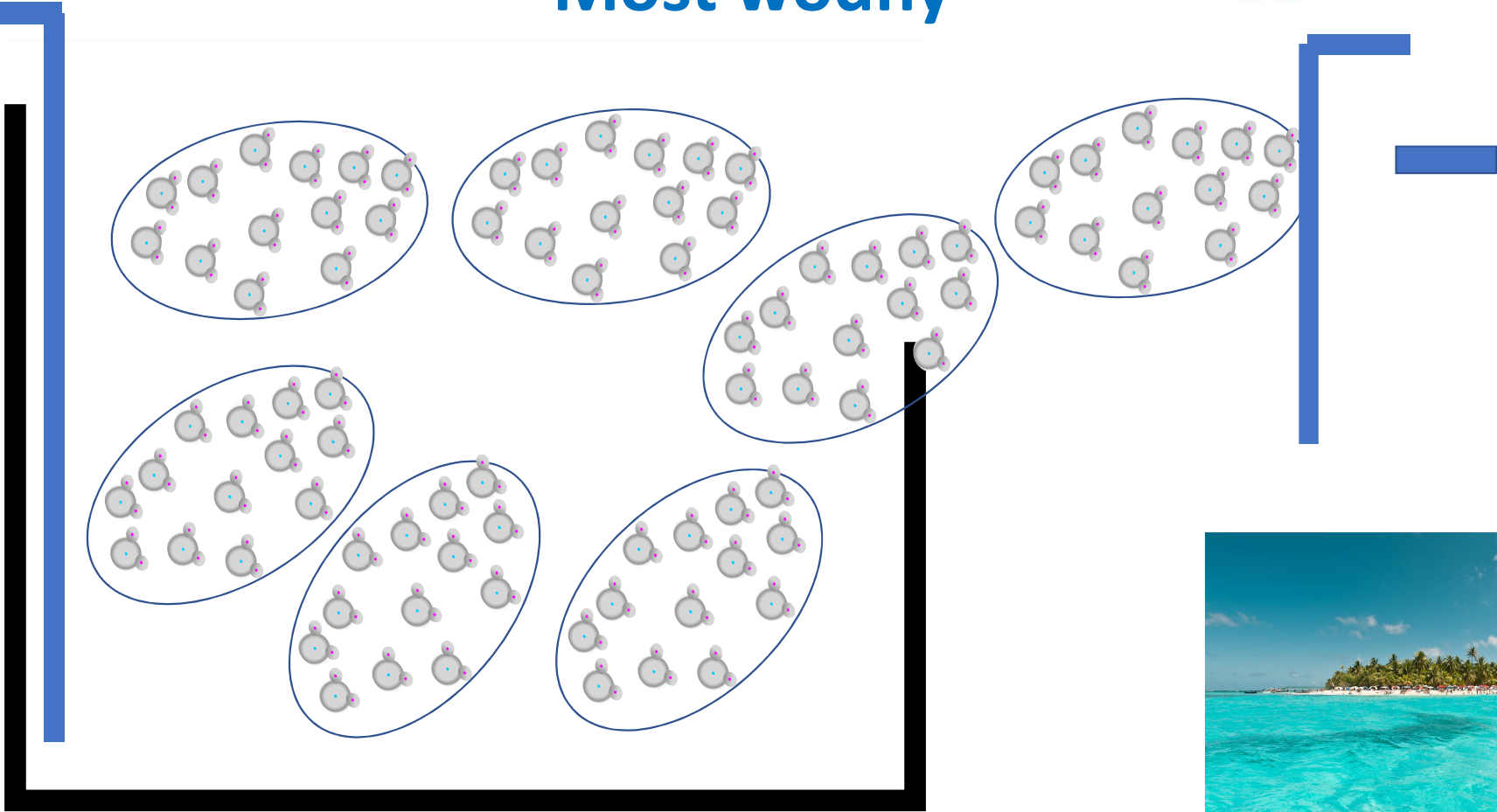

Most wodny

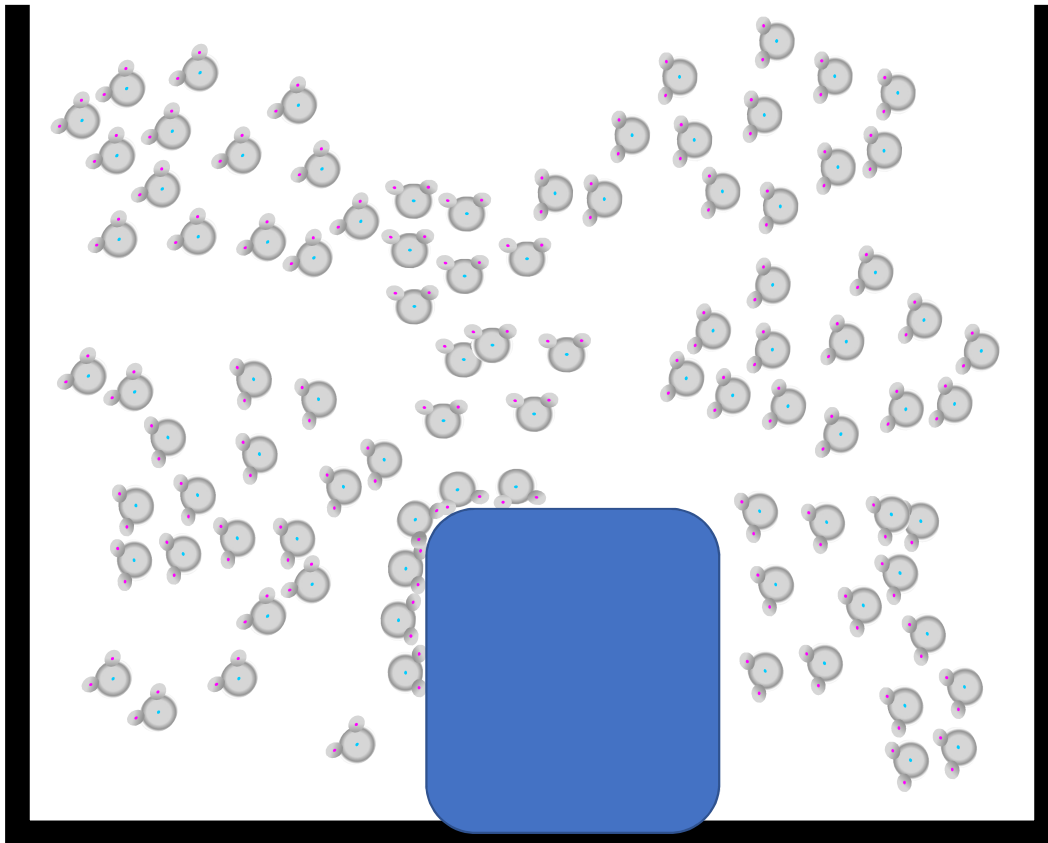

ZAPYTAJ
FIZYKA

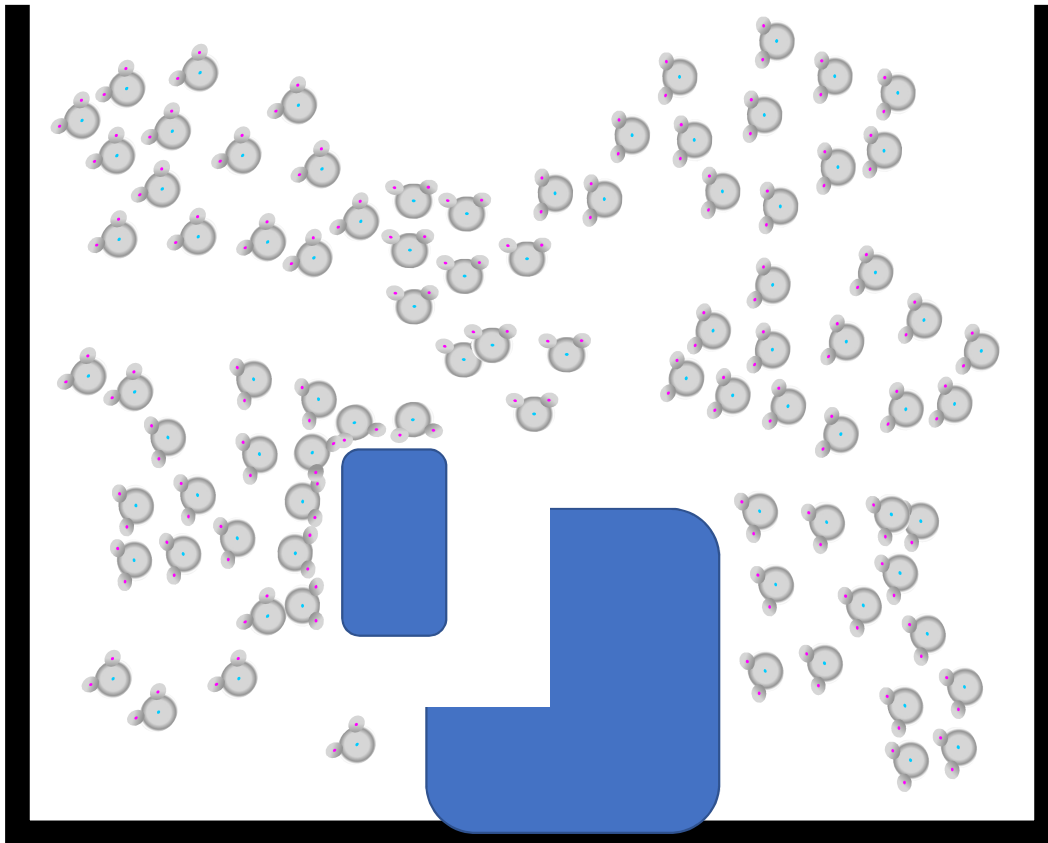
WYDZIAŁ
FIZYKI
UNIERSYTET
WARSZAWSKI

Woda - rozpuszczalnik

Woda - rozpuszczalnik

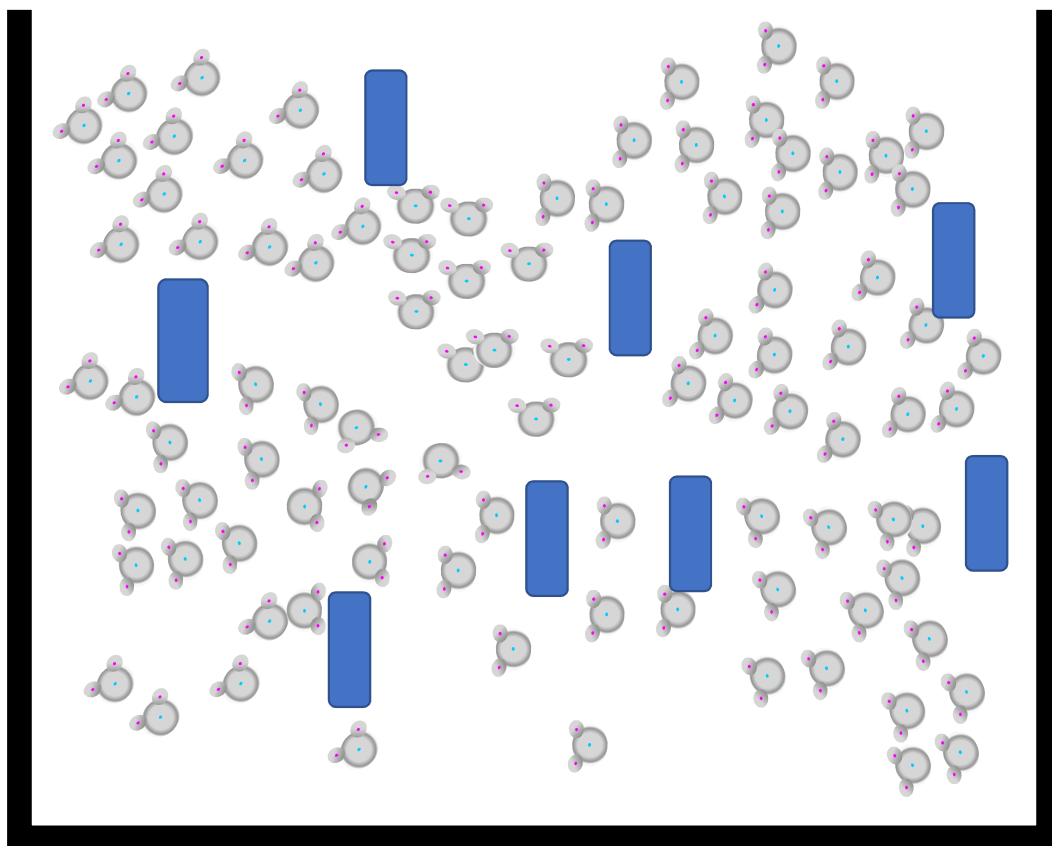

Woda - rozpuszczalnik

ZAPYTAJ
FIZYKA

WYDZIAŁ
FIZYKI
UNIWERSYTET
WARSZAWSKI

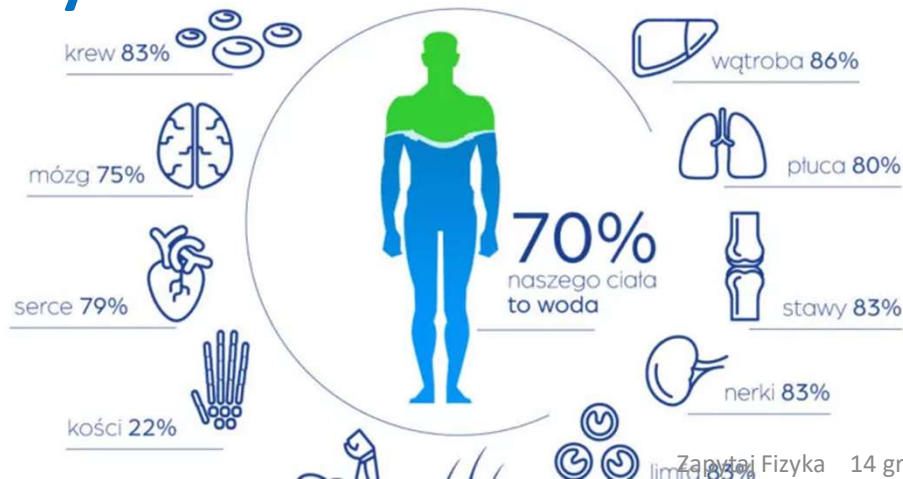
doskonały dla polarnych
cząsteczek

w porównaniu do...
np. alkoholu

Woda - rozpuszczalnik

- umożliwia dysocjację na cząsteczki, zginanie biomolekuł, białek
- środek transportu wewnątrzustrojowego - produktów przemiany materii, substancji odżywczych, hormonów, enzymów

Bardzo duże ciepło właściwe wody

w porównaniu do...

innych cieczy: np. oleju jadalnego

Bardzo duże ciepło właściwe wody

również w porównaniu do skał

Zapobiega nadmiernym skokom temperatury

dzień / noc

zima / lato

wokół akwenów wodnych

Zależność gęstości wody od temperatury

ZAPYTAJ
FIZYKA

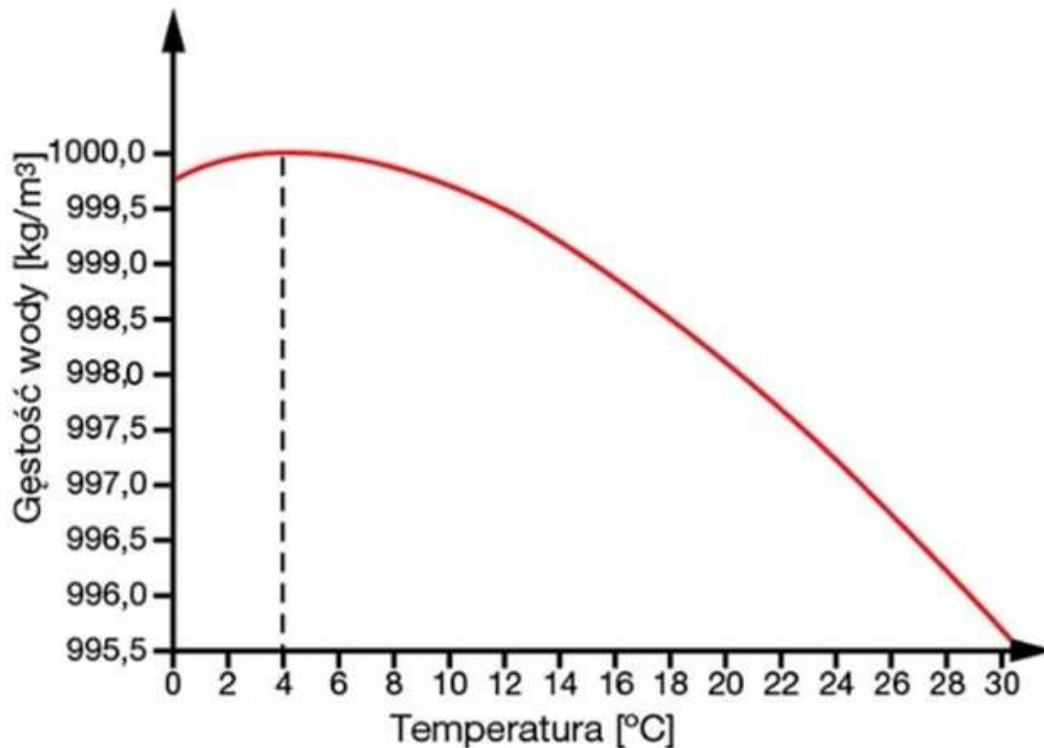
WYDZIAŁ
FIZYKI
UNIWERSYTET
WARSZAWSKI

co oznacza, że... woda o temperaturze 4 °C jest

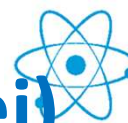
NAJCIĘŻSZA

i opada na dno

zima niestraszna

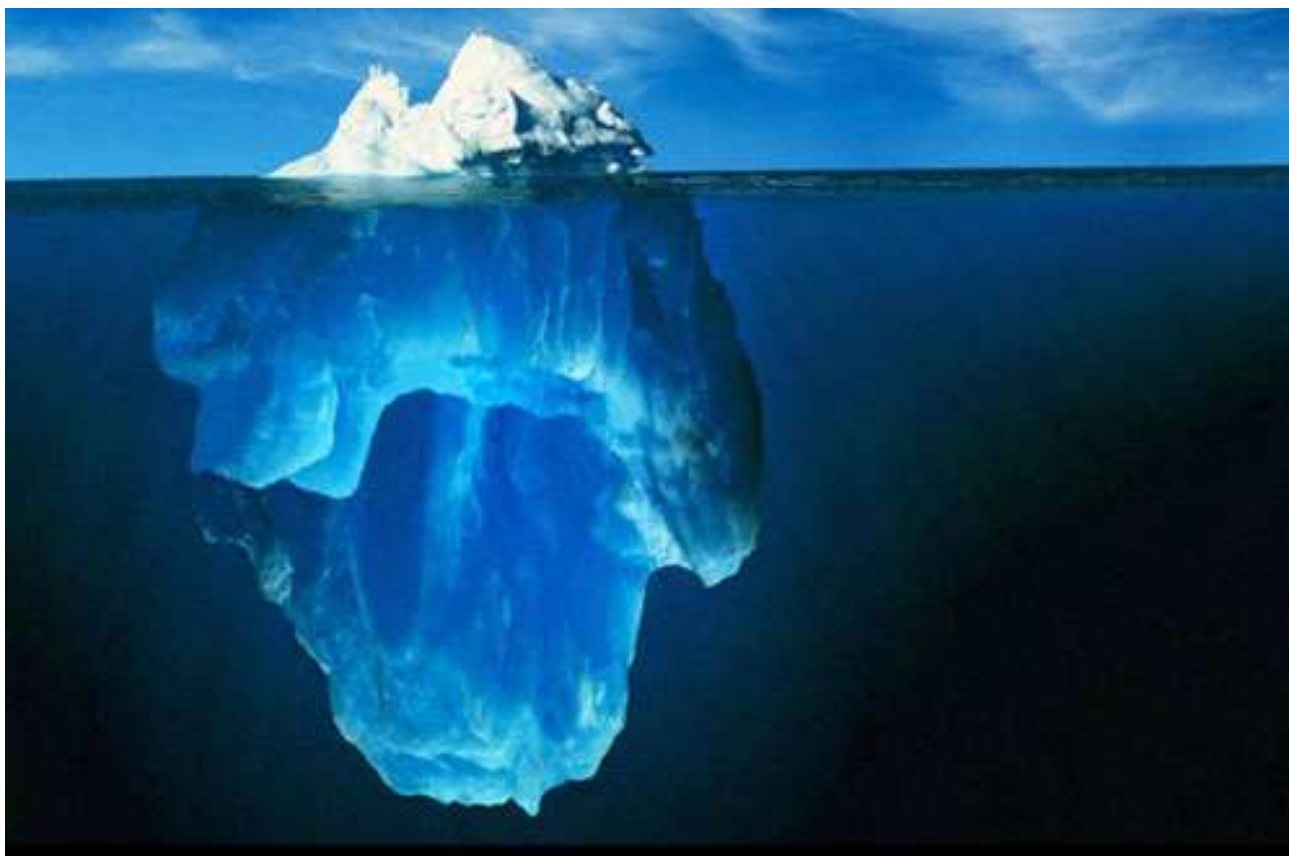

Lód (wodny) pływa po wodzie (ciekłej)

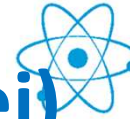

ZAPYTAJ
FIZYKA

WYDZIAŁ
FIZYKI
UNIwersytet
Warszawski

Lód (wodny) pływa po wodzie (ciekłej)

ZAPYTAJ
FIZYKA

WYDZIAŁ
FIZYKI
UNIwersytet
Warszawski

**i nie opada na dno, nie wypierając najgęstszej
wody o temperaturze 4 °C
dzięki czemu pozostaje CIEKŁA na dnie zbiorników**

Woda rozpuszcza gazy

a w szczególności tlen

umożliwiając dostęp do niego
(i składników mineralnych, które rozpuszcza)
dla organizmów na większych głębokościach

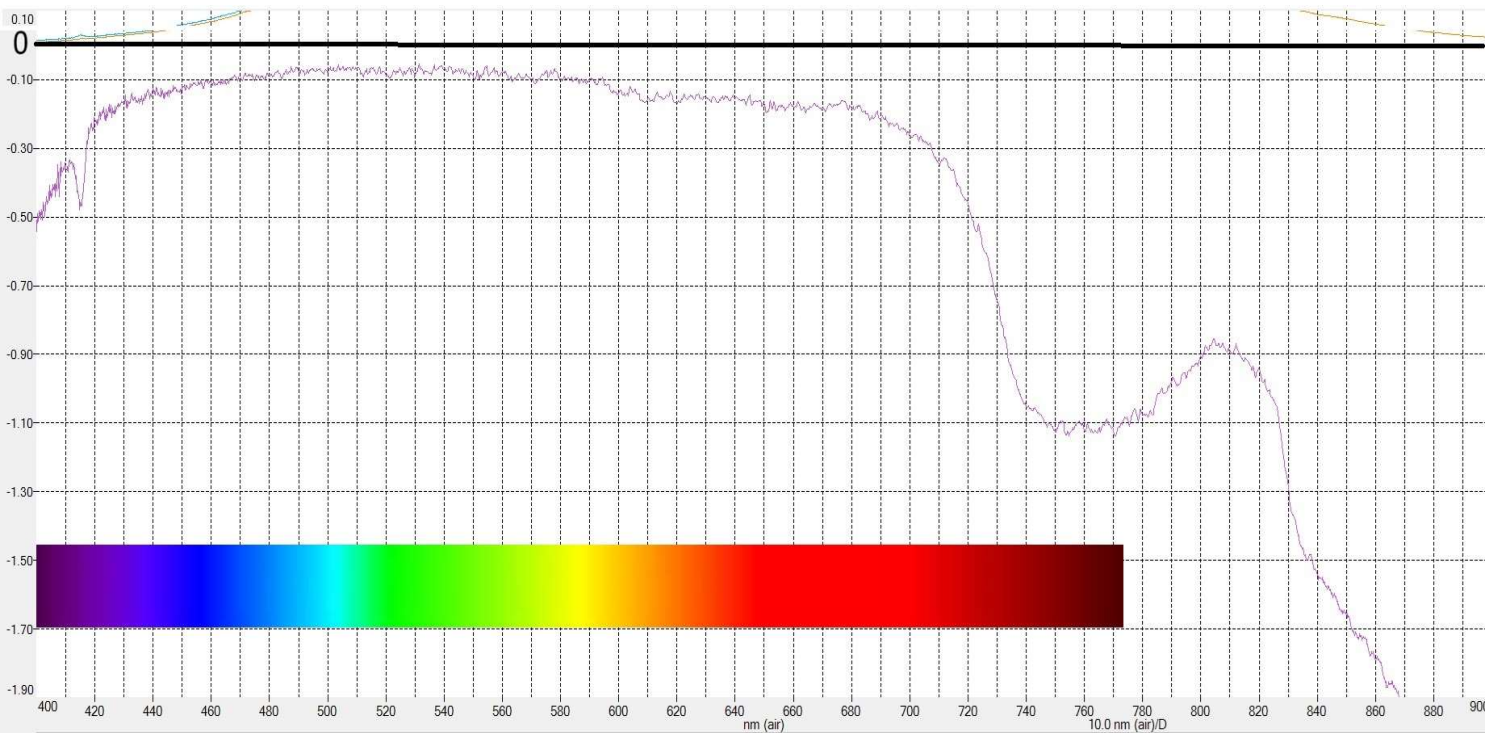
Woda

**jest transparentna dla światła
i to takiego, które emituje Słońce**

**Procesy fotochemiczne (fotosynteza) nie są tłumione
przez brak światła na większych głębokościach**

Transmisja światła przez wodę

Woda to dobry izolator

- elektryczny
- cieplny

Na zakończenie

ZAPYTAJ
FIZYKA

Dziękujemy

Urszula Dzienisiuk

Anita Gardias

Adam Kubiela

Jakub Wiśniewski

Mateusz Wolniewicz

Krzysztof Karpierz

Pracownia Pokazów Wykładowych Centrum Dydaktycznego Wydziału Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego

Zapytaj Fizyka 14 grudnia 2023 r.